

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 30. Januáriusban 1796.

Hus! hus! hus! minden dideregve kiáltja az utzán.

Mi az Oka? A' Lintzerdzájg ruha — a' Telünk pedig éppen olyan, mint a' mostani Europai titkos Pottuka; egészzen meg fordult; nem úgy jár mint máskor — azt se tudjak mit akar. — Januárius tavaly úgy gyalogla-bé Bétsbe, mint egy vadászoktól meg-kergetett zuzmarás izakállú *Sibériai* medve — bundában is szinte meg-fogyott az orra — egész 2 hónapig a' Fűtő kementze mellől Kaláttsal se lehetett ki-tsalni — az idéu pedig — mint valami Nyári Udvari Bolond — Szalma kalappal, Sek-jem-bugyogoba érkezék meg Bétsbe, 's minckutánna mind eddig a' Práterben letált volna, a' múlt Va-sánap igen izcep Tavalzi napfeny között bé jö k'

Városba — benn hál — 's Hétfőn esni kezd, hogy már este-fele szárközépig úszszuk vala a' fárt. Kedre virradolag keményen meg-fagy — délután Tavasza válik az idő — el-olvad — megint fárban úszunk. Szeredán reggel olly hideg lesz, hogy a' Leopold városi Duna minden hir nélkül bé-fogy — délután pedig olly szél támod, hogy a' künn járók' frizurját talpig le-gázolta; noha már Svéd-országban virágnak a' fák, Cseh-országban 's nálunk is Tavasz volt, Bukovinában a' mezőn Legelnek vala a' Barmok; mint hátrább a' Csernovitz-i Tudósításból lehet látni. Tsak illyen az idő és a' Politika! Itt Telet ígért, 's azonban Tavaszt ad; amott már virágnak minden — 's hát egy szempillantásban minden a' Komor tél' véletlen prédája. — Ugy láttzik, hogy a' Tél az Halál természetét öltözte magára — edgyiket sem tudja az ember mikor érkezik.

Chvalititzból 15. Jan. szóról szóra: — — —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(A' roftába maradott.)

Szorgalmatos a' katona-szedés is Cseh-országban, és a' hadi-eszközöknek a' Festungokba való takarítása. Tegnap előtt is: az az 13-dikban két csoportban 40 Tsászári hadi-szekereket számláltam meg a' falunkon végig, a' kik mind gollyóbifokat vittek Ples Várába, a' mit ugyan itt tsak úgy tudunk mire való, ha a' Kurír meg-tanít rá. Egy hadi-kotsist ez alkalmatofsággal, a' maga Mén-nyer ges lova, ki is végeze itt e' Világból. Ehez járul a' hadi-adó szedése minden rendü és rangu embe-rektől. — Itt Farsáng egy tsepp lints, mert a' Cse-

Cséhék Ofzszel szokták a' Fársángot tartani. De
tél fins még eddig, úgy hogy még tsak Ujságból
láttunk havat szállongatni. Többire maradtam es-
merettségében ajánlott Az Urnak 's. t.

Csernovitz 11-dik Jan. — Kedves Bardtom! Ho-
vá legyen tekintet a' parantsolattal ki nem találha-
tom: elég az, hogy Chotim Várában minden tovább
való építés meg-tiltatott, és a' most ujjannon ide
helyheztetett Tisztviseleknek-is elméjekre adattatott,
hogy há ma vagy holnap tisztviseles nélkül marad-
nak is ne másnak hanem magoknak tulajdonítsák,
hogy pediglen ezen dolog által az itten való szol-
gálattól el-ne rettenjenek, nagy fizetésekkel rendel-
nek számokra, de úgy hogy semmi Pensiora számát
hő tartsanak. A' Békelesség munkálódására el-ren-
deltetett Követek már mindnyájon Jászban vagy-
nak, kik közzül Minister Thugut Ur, nem külömben
az Anglus Követ, az el-múlt héten menének
által Csernovitzon, éppen midőn a' fő rendek ma-
gokat edgyütt mulatják vala, melyben a' fellyebb
említett Ur-is egy szempillantásra meg-jelenék. A'
Porta részéről el-jött a' Rájz Effendi két fő Basák-
kal edgyütt. Hertzeg Potenkin az idegen Udvarok
Követeiről azt mondotta, hogy szüksége reájok nin-
tsen, mert ha a' háboru nállok nélkül el-kezdőd-
hetett, ugyan intercessiojok nélkül el-is végeződhe-
tik. Egy szóval az Orofz Udvar a' Békelességre ép-
pen nem hajlandó, mi lészén a' dolog ki-menetele
meg-írom mihelyt bizonyos Tudósítást vészek. A'
Lengyelek tsak ugyan mozognak, és az egész Ar-
mádiát, mely már 100 ezerről 60-ezerre a' könnyebb
táplálhatás végett le-szállított, ujjonnan köntö-
sözték.

Minden Ujságiból azt olvasom, hogy a' szük-
ség minden Tartományokban közönségessé lett, mi
pediglen Bukovinában azzal ditsekedhetünk, hogy
köztünk a' leg-szebb Buzának Köble 3 for. 30 kr.
az árának 30 garason, a' zabnak 25 garason, és
a' Török búzának 35-tön mégyen. A' Telünk már
régén el-múlt, és a' fák bimbozni kezdettenek. —

A' széna ugyan felette szük vala, de a' terméző annyira segite rajtunk, hogy mindennemű Marháink a' Mezőn bővséges legelést találhatnak. — Ezek után élly szerentsésen, és tartsd-meg hiv szeretetedet Jó Barátodhoz.

Bukarest. 7-dik Jan. szóról szóra a' mint jött: —
 „ Kedves Barátom az itt való Ujságok mostonában csak ezek: „ A' 3 Udvaroknak *Kurirjai* meg fordultak' az Ujj-elztendőnek elein mi-nállunk; kik *Bukaresten* túl 5 órányira lévő *Fiurestye* nevezetű *sorposzt* Helységbe által-menvén, *sorspontat* váltottak, a' mely környéket Kormányozza a' N. *Barkó* Húlzár Sergének *Lévafits* nevű 2-dik Fő-Strátsamestere 's jeles vitéze — és a' hol Sqvad. Kapitány *Ráboközy* vala az örálló maga népével. — Jatsziba jött vizsgálza egy *Aga* Török Hertz. *Potemkin* Vezértől — 2 Orosz Májor ment ismét, edgyik csak *Gyursoig*, a' másik *Suminba* az ujj Nagy-Vezérhez. — Azzal, a' ki csak *Gsurgoig* ment magam izollattam *Fiurestyében* vizsgálza-jöveletekor, ezt 16 Arnoták kísérték, és ditsekedett, mely szívesen látták légyen a' Törökök *Gyurgsoban*; és mely pompáson vendéglettek. — A' mi Felséges Uruunk Követjét pedig 5-dikben vólt szerentsém *Fiurestyénben* tisztelni, ez is *Suminoba* vagy *Sunyoba* küldetett a' Nagy Vezérhez. — *Mauroyeni* a' Havaselföldi Vajda, a' Nagy Vezérnél vagyon, és ezekkel vagyon 30-ezerből álló Török katonaság; itt vagyon *Csarula Basa*-is, kit *Khotzimnál* meg vertünk. *Ismaelben* a' *Sérskir* Basa; ezeket beszélly egy Török Arnot, kit a' miéink egy Török Parafztal 's *Mauroyéninek* 1 szolgájával, a' *Barkó* Fő-Strátsamestere el-fogván, *Bukarestbe* H. *Koburghoz* küldötte nek. Itt ugyan mi Bukarestben alkalmahint élünk, de az el pusztult helyeken álló népünk sok nyomoruságot szenvednek. Ezen 3 Udvarak Lövetjei mit végeznek, ezután tudjuk-meg.

Egy jeles történetet-is irak Barátom, mely a' Mártinestinél esett utolsó győzedelmes tsatánk után történt. t. i. — A' tsatáról megtért Magyar Hú-

szárok elől-találnak egy Német *Markotányost*, ki-
nek szekerén a' többi között 2 hordó jó Budai bor
vala. Lärmát ütnek a' Húzárok, hogy rajtok az
ellenség — meg-ijed a' Markatányos, és hirtelen
lovainak hámjait el-vagdaldván, még vizsgálva sem te-
kintett, ugy el-nyargal azokkal, ott hagyván a' jó
bort. Nó! nem kell egyéb a' Húzároknak, alig
halad-el, fel-ugrosnak a' szekerre, tsapot adnak a'
hordónak, s fárodságok után jókat isznak. Az a-
latt a' gyalogság-is meg-érkezvén, ezeknek egy
Muskatéros Káskétlával mérték 1 póltraért, és így
költék-el a' 2 hordó bort. Meg-halja a' Markatá-
nyos, hogy csak ravalzságok volt a' Húzároknak
a' Lárma, vizsgálva-tér sietve; de mikor már meg-
érkezett a' Lovas Kortszárosok ugy ki-mérték
vólt, hogy mind a' két hordónak kongatt a' fene-
ke. Azonban ditséretes vólt a' Markotányos' szí-
veisége, hogy kárát vizsgálva-téríteni nem Kéréste —
meg-gondolván azt, hogy azon meleg tsata után
mindenik katona meg-érdemlette izomjú torkát meg-
enyhíteni.

Hazánkbeli Tudósítások.

Ezen folyó hónapban minden Nemes Várme-
gyékben Hazánkban közönséges gyűlések tartatta-
nak, és némelyekben most tartatnak. . . . . A' Bu-
dai Levelek-szerint N. *Pesth* Vármegyében ezen gyű-
lés 21 és 22-dikben tartaték. — A' Budai Hadi-ta-
nátson hivatalban lévő *Csermák* nevezetű Ur, egy
Belgrád meg vevőjét ditsérő munkát botsátott Vi-
lág eleibe Deák nyelven, melyből egy Exemplárt
Feldmarfal B. *Laudonnak* küldött, melyre az emli-
tett Hatalmos Vezér ezen hónapnak 13-dikán ezt
felelte: „ *Gratissimo animo tuas accepi litteras, nec
non egregie dictas, sed mea merita supetantes Lau-
des. Tibi ergo maximas gratias ago, & ad obsequia
remaneo Tuus obligatissimus servus: Laudon m. pr.*

A' *Zágrábiai* Levelekből értjük, hogy Január.
10-dikéig meg-lészen az itt fogságban lévő 32 Tö-
rök Raboknak által tserélések; kik rész-szerint Tisz-
tek.

tekből, rész-szerint köz-emberekből állanak, és ezek helyett szintén annyi Török fogságban lévő Tsászári katonák adatnak vissza. Ezen vissza-tserelésnek munkája Generál-Májor *Pehórnik* Urra vala bizva: ki ez eránt a' *Bihátsi Beghhez* egy Levelet küldvén, ilyen feleletet vett Levelére: — „ Mi Begek, Kapitányok, Bin-Basák és Ostroszatseniek, az egész *Bihátsi* és az *Ostrosátsi* szélnek-Tisztviselői, *Pehórnik* Dániel Urnak az egész *Ngulini* és *Sztuini* határ-szélnek, mind a' gyalog mind a' Lovas hadi-népnek fő igazgatójának, mind határ-szélbéli szomszédunknak ajánjuk szép köszöntésünköt!! — „ Mi a' te betsületes irásodat vettük, és a' mit te nekünk írsz igen örvendetes, hogy mind a' mi, mind a' ti főbb igazgatóitak rendelést tettek arról, hogy mi köztetek és ti köztetek egy fogoly tserelés essék, és hogy ezen dolognak elrendelése te vállasztattál. Mi jelentjük a' te Leveledre, hogy mi azon napra, melyre a' foglyok tserélése határoztatik azokért a' *Novi-béli* 30 Török foglyokért-is, mellyeket ti Parolára haza bocsátotatok, ha nem minnyájokért-is, nagyobb részeiért *Keresztény* foglyokat állítottunk-ki, kik a' ti kezeitekbe fognak által-adatni. A' mit ti írsz nekünk azokról a' Törökökről, kik a' ki-váltásra rendeltek Kapitány *Cseritz* és ennek fia *Mustay-Bej*-en kívül ki-váltandók, az igen szép, ditséretre méltó, nagy szívhez és jó szomszédhoz illő. — Te jól tudod, hogy a' ti kezeitekben sok Törökök vagynak, kik *Dubitzá*, *Novi* és más Boszniai Várookban fogattatának-el; valamint a' ti népetek közzül mind a' mi mind a' ti határaitokban sokon eszenek a' mi kezeinkbe, kik a' magok házaikat minnyájon látni kívánának, és ezen alkalmatossággal által-tseréltetéseket reménylik: de igen bajos bé tellyesíteni minde kivánságát; arra nézve ird-meg nekünk azokat rész-szerint, a' kik a' tiétek közzül által-tserélendők mert ha nekünk kellenék meg-írni, kiket tseréljete ki, és kik kívánkoznak ki-tserélődni, és a' miéink közzül ki mellyikért, így egy hónap alatt sem k

szünk

szünk készek a' tserével; mert az egész Kerület a' *Trávníki* Basája, és mi erről még előbb tölle parantsolat eránt tartoznánk várakozni. Annak okáért mi azt gondoljuk, ha néked-is tettik, hogy te minden *Noviból* és *Dubitzából* fogott Törököket hoznál-el a' ki-váltásra. Ha ezt nem akarad, tselekedd, hogy minden *Noviból* fogottak jöjjenek-el; ha ezt sem tselekedhetnéd, tselekedd azt leg-alább, hogy Kapitány *Czeritsel*, ennek fiával, Kapitány *Grédellel* és ennek fiával azok a' *Novi* béliek hoztassanak-el, kiknek *Noviban* házok vala — és így tudósíts minket 10 nappal előre, mellyik napon fog esni a' tseré, mitsoda foglyokat vigyünk, és mitsoda foglyokat fogtak ti hozni *Dubitzaiakat-é* vagy *Novi* bélieket; vagy tsak az eisöket, hogy mis időt nyerhessünk, a' ti foglyaitokkal *Busanina-Lukában* meg-jenni, hogy ott a' ki-tserélendőket fekírni, és előre el-készülni, hogy ezen dolog mennél előbb végben mehessen. — Ezekutáo azt akarjuk tudtadra adni, hogy a' tiéitek közzül sokon el-szöktönek, kiket mi Törökök mint lakasokat úgy néztünk, és a' kiket mi nem kötve, hanem szabadon, nem éhen és rongyoson tartattunk házaiknál. Ők az ő hiteket sok százszor zálogba adták nekünk és azt ígérték, hogy ők el-nem szöknék, még-is el-szöktönek. Ezeket azért tartoztak vagy vissza adni, vagy fogságban lévő Törökököt adni érettek; a' mint mis hafanlóképpen nem tsak a' *Novi* béliekért, kik tölletek parolára el-botsáttattak és visszánem mentek, hanem mindazokért, kik tölletek hozzánk vissza-szöktönek, Tsászári foglyokat fogunk vissza adni. — Azok pedig, kik vagy a' ti fogságtokból, vagy a' miénkből vasból szöktenek-el; Számba se jönek, mert a' fogoly, mig fogoly, soha sem ígérte, hogy nem szökik — — — a' természet törvénye kötelezi őtet hogy szökjék, ha lehet; és minden fogoly azért könyörög, hogy mennél hamarébb szabadulhasson. — Tehát nagy érdemü Szomszédunk, mi azt kívánnjuk, hogy te minden rendeléseket úgy tégy, valamint mi néked írtuk; mert ezen a' módon az áltai-tserélés leg

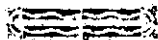
könnyebben meg-eshetik — és mind ezek után ély egészségben 's. t. "

Oldák országból Gindest nevű Helységből azt írja a' múlt. Dec. 15-dikén egy jóvics Hadí Tiszt Barát más Jó-akarójának: „ Az Almanesi Táborhoz, kik az Orosz Gen. Májor Vezérlése alatt voltunk, olyan kegyelmes rendelése érkezett ö Felségének, hogy Kováts rend-felelt való Májornak, Boér második Kapitánynak, Kormos, Schültz és Káro Bányfi Eő-Hadnagyoknak, Czako pedig All-Hadnagynak tétettek. — Kormos fő Hadnagy esett a' N. Székely Húszár-sereg első Májor olztályához, a' 2 dik Svadromba Lajos Obesflajdinant igazgatása alá, a' H. Kóburg Táboránál.

Tizenkét-halom 20-dik Jan. „ Itten nálunk egész télen hó nélkül fekete a' föld; eddig még többzör lágy, mint kemény — minden drága — a' húsnak fontja 3 póltra — a' valamire való bornak itzéje 8 és 10 kr. — A' Jászok és Rét Kunságiuk is kiállították már a' 150 katonát, ugyanennyi loval; és el-is vitettek még ezen hónapnak 19 dikén Jász-Berényből a' Húszár Sergekhez. — Ezek minnyájon az őket esmérő Hazafiaktól próbált jeles ifjak. A' közöttök szolgált más Vármegyebéli ifjak közzül is sokon jelentették magokat; de ha más Vármegyében szülöttek bé nem vették — de olyan Legényeket-is állítottanak-ki, hogy fel-ölteztetések után fenki sem esmerte volna-neg őket, hogy nem mind régi próbált katonák. Az olyat, kinek telyes kedve nem volt tellyességgel bé-nem vették. Ezeket nékem-is vala szereztsém (szól a' tudósító) szemlélni. Örökké hallottam (szól az író) hogy az Erdélyiek, Jászok és Kunok mindenkor különös hiveséggel viseltetnek a' magok Fejedelmekhez.

Zemlinből Jan. 17, dikén azt írják: „ A' Téli-szállásban lévő katonák olly parantsolatot vettek, hogy Februári-uk végére megint Zemlinnél minnyájon öszve-gyűljenek. Az Armádia Izámára annyi bor hordatik ide Zemlinbe, hogy az egész Város pintzeiben már nem fér. Itt tegnap megint

tűz támadott; de kevés órák alatt szerentsésen kioltatott. — Egy Bétsi Levélből olvassuk, hogy Gen. G. *Harmankurt, Entzenberg, Thurn, Ehrbach* és *Pefferkorn* nyugodalomra tétettek volna; a' honnan a' Nagy Tábori Tisztek között megint rangbéli mozdulás esett. — 3 Magyar Obeller Urak: u. m. *Kálnoky, Kürti* és *Börös* Generálmajorokká lettenek. Obellajainánt *Kempf* a' *Gyulay Sámuel* Sergénék Obellerévé lett. s. i. — A' Tseh-országban lévő G. *Hadik* és *Eszterházi* Hűszár Sergej már az 5-dik Osztályt is verbnálják. Az *Eszterházi* az 5 osztály Sergénél már felvan alva lovaltól, a' *Hadik* Sergej most verbuál *Pofony*'s más Vármegyékben 3 fő Tisztek alatt — az Obellerből most lett Gen. *Kaglovits* Ur Tseh-orzági Brigadéros léfzen. A' Bétsi Udvari Agens *T. Nemes* Urnak egy igen ifju de fegyverre született fia, ki más-fél esztendőtl fogva Kadétoskodik, az *Eszterházi* Hűszár Sergénél Hadnagygyá lett — fegyverre Deákok! most az ideje — betsületes tanult ifju ember most próbálhatja szerentséjét.

Ujj Grádiska, 8 Jun. — „Ezen napokban esék nálunk egy igen szivet erzékenyítő történet; mely minden jelen-valóknak, nevezetesen a' már nyugodalomra tétetett *Liubibrátik* nevü Májornak és ennek Feleségének gönybe borittá szemeiket. Ezen valósággal kegyes Öregeknek 3 fiak vala; az Öregbbs mind a kettő all. Hadnagy a' *Mi Grádiskay* Sergünknel, az harmadik és ifjább fiakról pedig, ki még alig van 20-22 esztendő, már 10 esztendőtl fogva semmit sem tudnak az öregek, hol van, és hová lett? Egy néhány napokkal ez előtt így tudák meg el-veszett fiaknak hól-létét, t. i. Megérkezék egy igen szépen formáltatott Orosz Tiszt a' napokban szabadsággal ide, és leg ottan az Öreg Májornak házához Mégyen. A' költsönözött komplementumok után befélgetéshez fognak. Az Orosz Tiszt azt mondja a' többek között, hogy neki a' *Liubibrátik* nev, mellyet ezen Haznál ottan ottan hal, igen esmeretesnek tettik azért; mert egy Orosz Májort éppen ezen a' Neven esmér. Az Öreg Májor

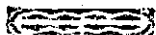
jor igen Kevelset láttaték ezzel magát {vigasztalni, mivel ugyan azon a' neven több familiákis szoktak lenni, és az ő fia még nagyon ifjuis volna Májornak; de midőn azt értette volna, hogy ez a' *Lubibrátik* a' Romai Tsászár jóbbágya és legfellyebb-is tsak 22 esztendőös volna, már az érzékenység' Gönyvei kezdének az öreg Májornak szeméből fényleni; és az öreg aszszony fel-szoval kiáltafel: Oh! je! annak mégis a' mi fiunknak kelletik lenni! mert minden környüllások ezt bizonyítják. Nem tudjaé az Ur, szól az Öreg Májor egészen el-keferedve, vallyon nintsen e' valaha szándéka a' maga el-öregedett szüléit még életekben meglátogatni? Igen is szándékában vágyon, szól a' Muszka Májor Gönyvel tsillámló szemekkel, és ugyan azért jött most annyi földről ide. — Ekkor a' hofszos fegyver viselés között el-öregedett Májornak az ő edes Attyának és ányjának nyakába ugrik, és mind a' hármon a' leg-érzékenyebb öröm Gönyvezések között tsokolgadják vala egymást. Mely nagy lehetett ezen két öregnek érzékeny örömek ekkor, midőn ők a' magok 10 esztendőktől fogva már nem látott és örökösön el-veszettnek tartott fiakat — és egy 22 esztendőös fiakat, mint Muszka Májort illy véletlenül szemlélének, tsak az edes Attyák és edes Anyák ítélnék meg. — Ezen Muszka Májor *Lubibrátik* az *Otzakov* el vételében jelen vólt, és mint emlékezteő oszlopokat kétlebb helyeket hozat Szüléinek; lokot beszélt és ditsérte a' Muszka katonaságot — tsak 3 hónapra kapott szabadságot, és annakutánna vilzsa-mégyen. — Generál *Mitrouszky* szabadságot adott ennek 2 Testvér Battyainak, mind addig az ő Ötsekkel otthon mulatni, mig ezen Muszka Májor haza nem indul. — Ezen Májor a' Muszka böjti napokat szorgalmatosan megtartya, és azon napokon hús-evésre fenki rá nem beszélheti. A' maga *Illyriai* nyelvét már elfelejtette; de e' helyett tisztán beszél a' Muszka, Olofz és Frantzia nyelveket. — Egy jó-érzékenységekkel született, jól nevelt betsületes ifju vólt.

lőtt nyitva a Szerentse ajtaja az egész Világon; ellenben zárj-bé egy rosz-indulatú gaz embert a Szerentse tellyes Kamarájába — önként ki-szalad belőlle.

Egy sima hajú Ujság Levélből nagy örömmel olvassuk, hogy H. *Hohenlohe* arra kérte volna ő Felségét, hogy még akkor Obefllájdinánt, most Obefter *Liptay* Urat tenné-által az ő Sergéhez Obesternek; de hogy ő Felsége azt felelte volna ezen kérésre, hogy nem akarja ő Felsége ez által G. *Pálffy János* Tábori Fegyver-tármester Urat, mint a' Seregnek *Tulajdonosát* azon örömtől meg-fosztani, mellyet eddig-is vett *Liptay* Urnak vitéz tselekedeiteiből — 's imhol már most ugyan azon Seregnél-is Obefter!

Posonyba 25-dikben 450 Török Foglyok érkezének meg; kiket kifiznek a' szelekre a' kiteserélére. — Azt írják innen, hogy a' Réklutáknak szamok, kiket itt keresztül költöztetnek kálömbb külömbb Regementekhez, számlál hatatlan; tsak a' napokban 2000 Rékluták érkezének ide. A Tseh-Országba rendelt sereg már utban vagynak, minden órán várják őket *Posonyba* — 500 keménylövök már fel-érkeztenek *Posonyik*, kik Tseh Országba mennek. — Egy Bukoreszbe menő *Kinets* nevű *Barko* Huszár 3 Spáhira botlik nem régiben uttyában; Kardot ránt — és mind a' 3 Spáhik foglagra adák magokat; kiket az egy Huszár békifire fogva *Bukoreszbe*. Hát tsak ilyen a' Török mérészfég? — A' *Vartenslben* sereg a' napokban Bétsből Tseh országba *Guttenbergbe* indula; ide Bétsbe 5 Magyar Gránátéros Batalionnak fognak jöni; kik itt meg állapotván, annak idejében Tseh ország felé vagynak rendelve. — Obefter *Mak* Ur második Gen. Szállásmesterré tétetett.

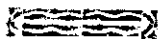
B. *Vukásovits* a' *Likáner* Sereghez tétetett által Obefllájdinántnak; Szabad-sereg tsak egy Batalionra szállot, mely az ifju G. *Gyulainak* adate; több népe pedig ezen Szabad seregnek más Sereg közé osztatott.

Külső-országai elegyes Tudósítások.

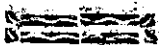
A' Pruszsziai alattomban való tsendes de megfontolt lépésekkel indult, és már nyilvánosságosan menő Politika olyan láthatós elevenséget adott Lengyel-orzágnak, hogy ezeknek eddig volt belső és külső zenebonás állapotjokról csak nem azt ítélnők előre, hogy ezeknek Státusok még hamarébb jó rendbe és állandó lábra állittatik, mint a' Frantzia Státus. Már a' Lengyel-orzági szeleken öszve-gyült Pruszszus katonáknak számok minden közönséges Levelek-szerint 70-ezerre mégyen, kik 60 ezerből álló Lengyel Sereggel egy 12-ezer elzendei fizetés mellett szolgáló Pruszszus Fő Vezér *Kalkreucht* Ur alatt öszve vagynak foglalva — és az a' vívelt doldok írásaiból is bizonyos, hogy a' Lengyeleket a' Pruszszus frigy soha meg-nem tsalta. A' Gallitziában lévő Aultriai Sereg 25-ezerre mondatik szaparodni; a' Mulzkáké pedig már is 30 ezre ment.

Az egész Világ fegyverre készül. — A' Szultán, a' Konstantzinápolyból Párisba és onnan ide érkezett Levelek szerint egy fél-világot akar az idén tsatára vinni magával, a' *Mustival* és a' *Mahumed* Zászlójjával, hogy a' tölle el-foglalt Tartományokat vízfza-vehesse. — Egy kárral kötött békefégre még elég idő van! Ezt mondják, hogy mondotta légyen a' Szultán a' nagy Diványban. — A' mi Felséges Urunk is, a' mondatik, hogy a' maga táborát még 120-ezerrel akarja szaparittani, mely végre a' Rékluta-szedés mindenütt most leg-elevenebb; a' dologot kerülő *vagabundus* Legények prémetlen Tsászfári dolományt nyernek magoknak. — Orosz ország 150-ezer Réklutat szed a' maga Birodalmában; hogy a' maga minden titkos és nyilván való ellenségeinek ellent-áljon: mind *Svédzia*, mind *Dánia* készül, és ki tudja *Dánia* mellyik részre; mert ezen egész mesterségesen készült Politikának az Anglus az Órás-mestere — ő az a' rugó ezen dologban, mely a' több ide tartazókat mozgatja. A' Frantzia zenebonát innen mondják hogy szar-mozott

mozott légyen eredetire nézve; Hollandia innen függ; a' Török háboru itt született, Pruszszia ide tekintget, Svéd ország ide halgat, a' Lengyelekkel köti a' frigyét — 's tavaly-is ő tselekvé, hogy a' *Dánus* a' *Svéddek* ellen rántott fegyvert hüvejbe rejt-vén, semmit sem mozditta — ő az oka még más-nak is — soknak — a' mint már ez nem rejtékben lévő titok *Europában*. — A' Porta az egész Biro-dalmában lévő arannyot és ezüföt bé-szedvén, 60 milliom Piaftert érő pénzt veretett; de a' mely más Országban annyit nem ér, mint a' Török Biroda-lomban rend szerint szokott forogni, mivel ezüfje és arannya más értz nemekkel erősen meg-vagyon elegyítve. — A' *Mahumed* Papjai sem kerülték-el a' hadi-adót; minthogy ezeknél vagyon a' sok pénz el-rejtve, azt kívánta a' Divány tőlök, hogy kö-zönségesen 20 milliom Piaftert adjanak. Ezt a' Tö-rök Papok nem tsak szívesen meg-igérték, hanem többet is adni önként ajánlották magokat.

Rágusdból azt írják: „Tehát a' *Kapután* Ba-sa tsalhatatlanul Nagy-Vezér. Ez leg-alább is egy 80 esztendős öreg ember, ki olly hosszúszas szolgál-tja gyakorlásával igen jól tudja a' Török Udvar Politikáját, és így okoson tud azzal élni. Ez a' nagy ősz-fő sem írni, sem olvasni nem tud egy be-üt-is, és hogy ilyen nagy méltóságra lépett, és *Kapután* Basává tétetett, azt ő egyedül egy bizo-nyos Szultánnénak közzünheti, ki őtet, midőn if-jabb vala, igen örömeft szemlélte. Majd meg-fog-juk látni tsak 6 hónapok alatt is, mire fog menni ezen Egyiptomtól fogva egészfzen Európán keresz-tül esmeretes irás-tudatlan ősz Vezér; midőn a' Hűszárok előtt kellekik *Stéllungat* állani. Az is hoz-zá járul az ő életéhez, hogy ő sok esztendőig ten-geri télvaj vólt, és abban-is kételkednek, ha val-lyon nem Keresztény vérből származott-é? — A' Pruszszus Király még a' múlt hónapban ki-szabott 10-ezer tallért, hogy az ő hadi-készületei készitesse-pek; mivel maga-is a' *Márs* mezején fogna meg-je-lenni. Ezt minden közönséges Levelekből így ol-vas-

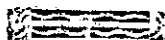
vashatni — azonban mit akarjan a' Prúzszius — még edgyikünknek sem írta-meg a' Berlini Kabinét. Azt tudjuk a' közönséges hírek-szerint, hogy Stétiában, Morvában és Tseh-országban 75-ezer főből álló népünk vagyon öszve gyűlve rész-szerint, rész-szerint gyűlő-felben. — A' *Wurmzer* Húszár-fergeis Tseh országba vagyon rendelve, és már Mártziusig Györbe mondják, hogy meg-jelenne, és ott várná a' további rendelést. — Azokról a' 10 Bata-lion Magyar Gránátérosokról-is, kik most *Pesten* és *Budán* vagynak téli-szállásban, úgy értyük, hogy Béts-felé jönének, és hogy jobb-felől a *Tabor-hegyénél* fognának innen utat venni magok eleibe. Ezt a' Budai Ujsgból fogjuk előbb meg-tudni, h igaz talál lenni.

Londonból azt írják egy Jan. 5 dikén költ *Levélben*, hogy a' Pétersburgi Udvarnál lévő Anglus Követ Minister módjára mondotta volna-meg a' Pétersburgi Udvarnak, hogy most vólnának az időnek azon Punktumán, melyben békelséget kellene kötni a' Portával. Némellyek nagyon erősítik, hogy Anglia ezen békelség kötéssel egy ki-kötő-helyet fogna nyerni a' Közép-tengeren, mely által az ő kereskedése még nagyobbra fogna a' *Lévántán* nevedni. Ha ezt Anglia megtalálja nyerni; és ha a' Prúzszius Dántiskát magájévé teheti, így bizonyosan azon fognak ezek-is munkálódni, hogy békelség legyen — mert a' zavaros vízben minden hatalat kíván fogdasni. — azonban mi még mind ezekről — valamint a' Berlini — úgy a' Londoni Kabinétől-is semmi tudósítást nem vettünk — az egész Világ fegyvert fen — az idő tanít-meg mi lesz mind ezekből.

Spanyol Ország. — *Madridből* írják: „Azon nem lehet tsudálkozni, hogy olly Irások (szám szerént 39) vagynak átok alá vettelve, a' vizsgálódó szék által ki adatott, és az el múlt Dec. 13 dikán minden Templomokban ki hirdettetett végzésben, a' mellyeknek tsupa felül irások meg mutatja, melly veszedelmesek legyenek azok az
 Anya-

Anyaszentegyházra nézve. Illyenek p. o. *Az Ördög a' szenteltt vízben.* (*Le Diable dans l'Eau benite.*) *Az Eklésia, és az Igazság ritkán atyafiasok* (*Ecclesia, et Iustitia raro Sorores.*) De az valóban álmélkodásra való dolog, hogy a' kárhozatos Irók között leg elől a' van téré, ki egy a' vallásnak leg érzékenyebb, és hatalmasabb védelmezői közül: *Necker.* *) — Egynehány hónapokkal ez előtt, azt ítélte a' Frantzia Akademia az ő Könyvéről, mellyet irt, a' *vallásbéli vélekedéseknek nyomos vóltokról,* (vagy magyarosfában: a' Vallás haznos vóltáról,) hogy az emberi nemzetre nézve haznosfabb Könyv nem jött ki annál abban az évfélében. — A' Spanyol Szent Szék ellenben átkot kiált az ellen, és annak olvasása eránt olly Jelentést tesz, hogy az veszedelmes mind azokra nézve, valakik magokat a' Vallás nélkül valóságának szövevénynyei közzé nem akarják bé keverni. Eppen ezen indító okból tiltotta meg a' Sz. Szék a' *mezsei embereknek Catechismusát* (*Le Catechisme pour le Gens de la Campagne,* melly Frantziából fordítottatott Spanyolra. — A' Sz. Szék egy Előljáró Beszédet botsátott a' maga végezése eleibe, mellyben ki tette, mind a' hitre, mind az engedelmeslégre nézve való fundamentomait. Azokban nincs semmi új, 's a' mit tsudálni lehetne; hanem éppen csak az az idő szakasz, mellyben azok közönlégesekké tétettek.“ —

A' *Bukoreftből* jött utóbbi Levelekben azzal biztatnak, hogy a' 2 Tsászári udvaroknak a' Portával egy allattomban kötött Békelsége fogna minden órában lenni. Ezt már közönléges Levelekben is olvashatni; de ez a' Meszszebb látok előtt csak nem nevettségesnek láttatik, hogy a' Porta azoknak hírek nélkül, kik vele szövetkeznek békelséget köthöszön allattomban — ha lesz is valámi belőlle, e' csak bizonyos időre határozott fegyver-nyugvás lézen.

Tudósítás.

Emlékezünk, hogy már egykor azon kértük vala a' mi E. Olvasóinkot, hogy azok, kik hirtelenséggel a' Postán az Ujságért való pénzt fel-nem küldhetvén, az Ujságíróhoz irtanak, hogy Ujságot küldjen, és a' pénzt, elé-adandó alkalmatossággal meg-fogják fizetni — azok, a' már hitelbe menő Ujságokért a' pénzt egyenesen az Ujságíró neve alatt igazoltsák a' Bétsi Postára; mert ha a' Postának titulálják, az újra Ujságot fog érte küldeni — és így 2 Ujság megyen ugyan azon fizetésért — 1 az Ujságírótól, másik a' Postától — és így az Ujságíró károsított; de ezt még-is mind eddig sokon nem tselekedték; mert ezen hibát máig-is szüntelen tapasztaljuk; azért kérjük E. Olvasóinkot, az ilyen pénzt ezen Titulus alatt méltóztatásuk ezután küldeni *Szatvay Sándornak* Bétsben.

A' kik nyomtatott Tudósítást küldenek nekünk, azok 1200 Exemplárt küldjenek, és a' magok neveket-is egy Levélben hozzá ragasztják; mert különben ujságaimhoz nem teszen, mert nem tudhatom, volt e' vizgálás alatt vagy nem. — Az efféle Exemplárt *Delifúntzon* ha küldik fizessenek meg érte, mert azt senki ki-nem gondolhatja az effélével mennyi bajunk és költségünk; azonban némellyek még csak levelet se küldenek az efféle Pakéttal, hogy tudhatná az ember kié. Mi mindent szivesen tselekszünk; de tudunk kél ki az, a' kivel azt tselekszünk. — A' Postán is úgy küldik némellyek a' pénzt fel, hogy még a' hely sints fel-téve, honnan küldették — hogy volna ilyenkor jó az *Expediatio!*